

**ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1884**

Έδρα: Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Βασ. Σοφίας 22, 106 75 Αθήνα, τηλ. 213 213 9556
www.chae.gr, e-mail • chae1884@gmail.com
facebook: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία - Christian Archaeological Society
<http://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/deltion>
<http://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/chaе>
<http://ebooks.epublishing.ekt.gr/index.php/chaе>

Αθήνα, 24 Αυγούστου 2020

Μετά την τελευταία μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τέμενος, η Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία πληροφορήθηκε και πάλι με οδύνη την απόφαση της τουρκικής κυβέρνησης για την επαναλειτουργία ως τεμένους του καθολικού της Μονής της Χώρας στην Κωνσταντινούπολη, κορυφαίου μνημείου του ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Ο ναός, αφιερωμένος στον Σωτήρα Χριστό, κτίστηκε πάνω σε παλαιότερο κτίσμα στα τέλη του 11ου, επισκευάστηκε ριζικά στις αρχές του 12ου αιώνα και ανακαινίστηκε στις αρχές του 14ου αιώνα από τον μέγα λογοθέτη Θεόδωρο Μετοχίτη, σπουδαίο λόγιο της εποχής, επί αυτοκράτορα Ανδρονίκου Β΄ Παλαιολόγου (1282-1328). Ο Μετοχίτης πρόσθεσε στο αρχικό κτίσμα τον εξωνάρθηκα και στη νότια πλευρά το ταφικό του παρεκκλήσιο. Στη συνέχεια ο ναός διακοσμήθηκε με ψηφιδωτά και το παρεκκλήσι με τοιχογραφίες της παλαιολόγειας περιόδου που χαρακτηρίζονται από την επιστροφή στις πλαστικές αξίες της ύστερης Αρχαιότητας, αποδοσμένες με υπερβατική έκφραση σε μία παραλλαγή που διακρίνεται για την κομψότητα, τη χάρη και την ευγένεια των μορφών.

Το μοναδικό αυτό μνημείο είχε μετατραπεί σε τέμενος επί σουλτάνου Βαγιαζίτ Β΄ (1481-1512), και ο ζωγραφικός διάκοσμός του είχε καλυφθεί. Οι εργασίες του Αμερικανικού Βυζαντινού Ινστιτούτου και του Dumbarton Oaks στη δεκαετία 1948-1958 αποκατέστησαν το μνημείο, το οποίο μετά το τέλος των εργασιών λειτούργησε ως Μουσείο.

Σύμφωνα με την πρόσφατη απόφαση, το μοναδικό αυτό μνημείο θα επαναλειτουργήσει ως τζαμί, γεγονός που αντίκειται στην αρχή σεβασμού της ιστορικής ταυτότητας του μνημείου και θα έχει απρόβλεπτες συνέπειες τόσο για το καταπονημένο οικοδόμημα όσο και την ακεραιότητα του ζωγραφικού του διακόσμου.

Η Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία εκφράζει την αγωνία της για την τύχη της Μονής της Χώρας και κάνει έκκληση στους διεθνείς οργανισμούς τούς εντεταλμένους για την προστασία των πολιτισμικών αγαθών και στην ηγεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για την προστασία του μνημείου που διατηρεί το λαμπρότερο δείγμα βυζαντινής ζωγραφικής διακόσμησης της παλαιολόγειας περιόδου που έχει διασωθεί.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΧΑΕ